

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قانون مجازات اسلامی

[مصوب ۹۲/۲/۱]

تدوین:

گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

فهرست

قانون مجازات اسلامی.....	۱۲
کتاب اول: کلیات.....	۱۲
بخش اول: مواد عمومی.....	۱۲
فصل اول: تعاریف.....	۱۲
فصل دوم: قلمرو اجرای قوانین جزایی در مکان.....	۱۲
فصل سوم: قلمرو اجرای قوانین جزایی در زمان.....	۱۴
فصل چهارم: قانونی بودن جرایم، مجازات‌ها و دادرسی کیفری.....	۱۶
بخش دوم: مجازات‌ها.....	۱۶
فصل اول: مجازات‌های اصلی.....	۱۶
فصل دوم: مجازات‌های تکمیلی و تبعی.....	۲۲
فصل سوم: نحوه تعیین و اعمال مجازات‌ها.....	۲۶
فصل چهارم: تخفیف مجازات و معافیت از آن.....	۲۹
فصل پنجم: تعویق صدور حکم.....	۳۰
فصل ششم: تعلیق اجرای مجازات.....	۳۳
فصل هفتم: نظام نیمه آزادی.....	۳۶
فصل هشتم: نظام آزادی مشروط.....	۳۶
فصل نهم: مجازات‌های جایگزین حبس.....	۳۹
فصل دهم: مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی اطفال و نوجوانان.....	۴۵
فصل یازدهم: سقوط مجازات.....	۴۹
مبحث اول: عفو.....	۴۹
مبحث دوم: نسخ قانون.....	۴۹
مبحث سوم: گذشت شاکی.....	۴۹
مبحث چهارم: مرور زمان.....	۵۱

۵۴	مبحث پنجم: توبه مجرم
۵۶	مبحث ششم: اعمال قاعده درأ
۵۶	بخش سوم: جرایم
۵۶	فصل اول: شروع به جرم
۵۷	فصل دوم: شرکت در جرم
۵۷	فصل سوم: معاونت در جرم
۵۹	فصل چهارم: سردستگی گروه مجرمانه سازمان یافته
۶۰	فصل پنجم: تعدد جرم
۶۲	فصل ششم: تکرار جرم
۶۳	بخش چهارم: شرایط و موانع مسؤولیت کیفری
۶۳	فصل اول: شرایط مسؤولیت کیفری
۶۴	فصل دوم: موانع مسؤولیت کیفری
۶۹	بخش پنجم: ادله اثبات در امور کیفری
۶۹	فصل اول: مواد عمومی
۷۰	فصل دوم: اقرار
۷۱	فصل سوم: شهادت
۷۶	فصل چهارم: سوگند
۷۷	فصل پنجم: علم قاضی
۷۸	بخش ششم: مسائل متفرقه
۸۰	کتاب دوم: حدود
۸۰	بخش اول: مواد عمومی
۸۱	بخش دوم: جرایم موجب حد
۸۱	فصل اول: زنا

۸۳	فصل دوم: لواط، تفخیز و مساحقه
۸۵	فصل سوم: قوادی
۸۶	فصل چهارم: قذف
۸۹	فصل پنجم: سب نبی
۸۹	فصل ششم: مصرف مسکر
۹۰	فصل هفتم: سرقت
۹۲	فصل هشتم: محاربه
۹۴	فصل نهم: بغی و افساد فی الارض
۹۵	کتاب سوم: قصاص
۹۵	بخش اول: مواد عمومی
۹۵	فصل اول: اقسام و تعاریف جنایات
۹۸	فصل دوم: تداخل جنایات
۹۹	فصل سوم: شرایط عمومی قصاص
۱۰۳	فصل چهارم: راه‌های اثبات جنایت
۱۱۰	فصل پنجم: صاحب حق قصاص
۱۱۴	فصل ششم: شرکت در جنایت
۱۱۶	فصل هفتم: اکراه در جنایت
۱۱۷	بخش دوم: قصاص نفس
۱۱۹	بخش سوم: قصاص عضو
۱۱۹	فصل اول: موجب قصاص عضو
۱۲۱	فصل دوم: شرایط قصاص عضو
۱۲۵	بخش چهارم: اجرای قصاص
۱۲۵	فصل اول: مواد عمومی

۱۳۰	فصل دوم: اجرای قصاص نفس
۱۳۱	فصل سوم: اجرای قصاص عضو
۱۳۳	کتاب چهارم: دیات
۱۳۳	بخش اول: مواد عمومی
۱۳۳	فصل اول: تعریف دیه و موارد آن
۱۳۳	فصل دوم: ضمان دیه
۱۳۴	فصل سوم: راه‌های اثبات دیه
۱۳۶	فصل چهارم: مسؤول پرداخت دیه
۱۴۱	فصل پنجم: مهلت پرداخت دیه
۱۴۲	فصل ششم: موجبات ضمان
۱۵۳	فصل هفتم: تداخل و تعدد دیات
۱۵۶	بخش دوم: مقادیر دیه
۱۵۶	فصل اول: دیه نفس
۱۵۸	فصل دوم: قواعد عمومی دیه اعضاء
۱۶۲	فصل سوم: دیه مقدر اعضاء
۱۶۲	مبحث اول: دیه مو
۱۶۴	مبحث دوم: دیه چشم
۱۶۵	مبحث سوم: دیه بینی
۱۶۶	مبحث چهارم: دیه لاله گوش
۱۶۷	مبحث پنجم: دیه لب
۱۶۸	مبحث ششم: دیه زبان
۱۶۹	مبحث هفتم: دیه دندان
۱۷۲	مبحث هشتم: دیه گردن

۱۷۲	مبحث نهم: ديه فك
۱۷۳	مبحث دهم: ديه دست و پا
۱۷۵	مبحث يازدهم: ديه ستون فقرات، نخاع و نشيمنگاه
۱۷۶	مبحث دوازدهم: ديه دنده و ترقوه
۱۷۷	مبحث سيزدهم: ديه ازاله بكارت و افشاء
۱۷۹	مبحث چهاردهم: ديه اندام تناسلى و بيضه
۱۸۰	مبحث پانزدهم: ديه پستان
۱۸۱	فصل چهارم: قواعد عمومى ديه منافع
۱۸۲	فصل پنجم: ديه مقرر منافع
۱۸۲	مبحث اول: ديه عقل
۱۸۳	مبحث دوم: ديه شنوايى
۱۸۴	مبحث سوم: ديه بينايى
۱۸۵	مبحث چهارم: ديه بويائى
۱۸۵	مبحث پنجم: ديه چشايى
۱۸۵	مبحث ششم: ديه صوت و گويائى
۱۸۶	مبحث هفتم: ديه ساير منافع
۱۸۷	فصل ششم: ديه جراحت
۱۹۱	فصل هفتم: ديه جنين
۱۹۲	فصل هشتم: ديه جنايت بر ميت
۱۹۵	كتاب پنجم: تعزيرات و مجازات‌هاى بازدارنده
۱۹۵	فصل اول: جرايم ضد امنيت داخلى و خارجى كشور
۱۹۸	فصل دوم: اهانت به مقدسات مذهبى و سوء قصد به مقامات داخلى
۱۹۹	فصل سوم: سوء قصد به مقامات سياسى خارجى

۱۹۹	فصل چهارم: تهیه و ترویج سکه قلب
۲۰۱	فصل پنجم: جعل و تزویر
۲۰۶	فصل ششم: محو یا شکستن مهر و پلمپ و سرقت نوشته‌ها از اماکن دولتی
۲۰۷	فصل هفتم: فرار محبوسین قانونی و اخفای مقصرین
۲۱۱	فصل هشتم: غصب عناوین و مشاغل
۲۱۲	فصل نهم: تخریب اموال تاریخی، فرهنگی
۲۱۶	فصل دهم: تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی
۲۲۱	فصل یازدهم: ارتشا و ربا و کلاهبرداری
۲۲۳	فصل دوازدهم: امتناع از انجام وظایف قانونی
۲۲۴	فصل سیزدهم: تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت
۲۲۷	فصل چهاردهم: تمرد نسبت به مأمورین دولت
۲۲۸	فصل پانزدهم: هتک حرمت اشخاص
۲۲۸	فصل شانزدهم: اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم
۲۲۹	فصل هفدهم: جرایم علیه اشخاص و اطفال
۲۳۴	فصل هجدهم: جرایم ضد عفت و اخلاق عمومی
۲۳۶	فصل نوزدهم: جرایم بر ضد حقوق و تکالیف خانوادگی
۲۳۹	فصل بیستم: قسم و شهادت دروغ و افشای سر
۲۳۹	فصل بیست و یکم: سرقت و ربودن مال غیر
۲۴۴	فصل بیست و دوم: تهدید و اکراه
۲۴۴	فصل بیست و سوم: ورشکستگی
۲۴۵	فصل بیست و چهارم: خیانت در امانت
۲۴۵	فصل بیست و پنجم: احراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات
۲۴۹	فصل بیست و ششم: هتک حرمت منازل و املاک غیر

۲۵۲	فصل بیست و هفتم: افترا و توهین و هتک حرمت.....
۲۵۳	فصل بیست و هشتم: تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی.....
۲۵۶	فصل بیست و نهم: جرایم ناشی از تخلفات رانندگی.....
۲۶۱	[بخش سی ام:] قانون جرایم رایانه‌ای.....
۲۶۱	بخش یکم: جرایم و مجازات‌ها.....
۲۶۱	فصل یکم: جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.....
۲۶۱	مبحث یکم: دسترسی غیرمجاز.....
۲۶۱	مبحث دوم: شنود غیرمجاز.....
۲۶۱	مبحث سوم: جاسوسی رایانه‌ای.....
	فصل دوم: جرایم علیه صحت و تمامیت داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و
۲۶۳	مخابراتی.....
۲۶۳	مبحث یکم: جعل رایانه‌ای.....
۲۶۴	مبحث دوم: تخریب و اخلال در داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.....
۲۶۵	فصل سوم: سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه.....
۲۶۵	فصل چهارم: جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی.....
۲۶۷	فصل پنجم: هتک حیثیت و نشر اکاذیب.....
۲۶۸	فصل ششم: مسؤولیت کیفری اشخاص.....
۲۷۳	فصل هفتم: سایر جرایم.....
۲۷۳	فصل هشتم: تشدید مجازات‌ها.....
۲۷۵	بخش دوم: آیین دادرسی.....
۲۷۵	فصل یکم: صلاحیت.....
۲۷۶	فصل دوم: جمع آوری ادله الکترونیکی.....
۲۷۶	مبحث اول: نگهداری داده‌ها.....

- مبحث دوم: حفظ فوری داده‌های رایانه‌ای ذخیره شده ۲۷۷
- مبحث سوم: ارائه داده‌ها ۲۷۸
- مبحث چهارم: تفتیش و توقیف داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی ۲۷۸
- مبحث پنجم: شنود محتوای ارتباطات رایانه‌ای ۲۸۱
- فصل سوم: استناد پذیری ادله الکترونیکی ۲۸۱
- بخش سوم: سایر مقررات ۲۸۲

**قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری
مصوب ۱۳۶۷ ۲۸۳**

قانون ممنوعیت تبلیغات و معرفی محصولات و خدمات
غیرمجاز و آسیب‌رسان به سلامت در رسانه‌های ارتباط جمعی
داخلی و بین‌المللی و فضاهای مجازی مصوب ۱۳۹۷ ۲۹۱

قانون دائمی شدن قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۷ ۲۹۴

آیین‌نامه جمع‌آوری و استنادپذیری ادله الکترونیکی مصوب
۱۳۹۳ ۲۹۵

قانون مجازات اسلامی

کتاب اول: کلیات

بخش اول: مواد عمومی

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- قانون مجازات اسلامی مشتمل بر جرایم و مجازات های حدود، قصاص، دیات و تعزیرات، اقدامات تأمینی و تربیتی، شرایط و موانع مسؤولیت کیفری و قواعد حاکم بر آنها است.

ماده ۲- هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است جرم محسوب می شود.

فصل دوم: قلمرو اجرای قوانین جزایی در مکان

ماده ۳- قوانین جزایی ایران درباره کلیه اشخاصی که در قلمرو حاکمیت زمینی، دریایی و هوایی جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرم شوند اعمال می شود مگر آن که به موجب قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

ماده ۴- هر گاه قسمتی از جرم یا نتیجه آن در قلمرو حاکمیت ایران واقع شود در حکم جرم واقع شده در جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۵- هر شخص ایرانی یا غیرایرانی که در خارج از قلمرو حاکمیت ایران مرتکب یکی از جرایم زیر یا جرایم مقرر در قوانین خاص گردد، طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران محاکمه و مجازات می شود؛ و هرگاه رسیدگی به این جرایم در خارج از ایران به صدور حکم محکومیت و اجرای آن منتهی شود، دادگاه ایران در تعیین مجازات های تعزیری، میزان محکومیت اجراء

شده را محاسبه می‌کند:

الف- اقدام علیه نظام، امنیت داخلی یا خارجی، تمامیت ارضی یا استقلال جمهوری اسلامی ایران.

ب- جعل مهر، امضاء، حکم، فرمان یا دست خط مقام رهبری یا استفاده از آن.
پ- جعل مهر، امضاء، حکم، فرمان یا دست خط رسمی رییس جمهور، رییس قوه قضاییه، رییس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، رئیس مجلس خبرگان، رییس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، اعضای شورای نگهبان، رییس و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، وزرا یا معاونان رییس جمهور یا استفاده از آنها.

ت- جعل آراء مراجع قضایی یا اجرائیه های صادره از این مراجع یا سایر مراجع قانونی و یا استفاده از آنها.

ث- جعل اسکناس رایج یا اسناد تعهدآور بانکی ایران و همچنین جعل اسناد خزانه و اوراق مشارکت صادرشده یا تضمین شده از طرف دولت یا تهیه یا ترویج سکه قلب در مورد مسکوکات رایج داخل.

ماده ۶- به جرایم مستخدمان دولت اعم از ایرانی یا غیرایرانی که در رابطه با شغل و وظیفه خود در خارج از قلمرو حاکمیت ایران مرتکب شده‌اند و به جرایم مأموران سیاسی و کنسولی و دیگر وابستگان دولت ایران که از مصونیت سیاسی برخوردارند، طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران رسیدگی می‌شود.

ماده ۷- علاوه بر موارد مذکور در مواد فوق هر یک از اتباع ایران در خارج از کشور مرتکب جرمی شود، در صورتی که در ایران یافت و یا به ایران اعاده گردد، طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران محاکمه و مجازات می‌شود

مشروط بر این که:

- الف- رفتار ارتكابی به موجب قانون جمهوری اسلامی ایران جرم باشد.
- ب- در صورتی که جرم ارتكابی از جرایم موجب تعزیر باشد، متهم در محل وقوع جرم محاکمه و تبرئه نشده یا در صورت محکومیت، مجازات کلاً یا بعضاً درباره او اجراء نشده باشد.
- پ- طبق قوانین ایران موجبی برای منع یا موقوفی تعقیب یا موقوفی اجرای مجازات یا سقوط آن نباشد.

ماده ۸- هرگاه شخص غیرایرانی در خارج از ایران علیه شخصی ایرانی یا علیه کشور ایران مرتکب جرمی به جز جرایم مذکور در مواد قبل شود، و در ایران یافت و یا به ایران اعاده گردد، طبق قوانین جزایی جمهوری اسلامی ایران به جرم او رسیدگی می‌شود، مشروط بر این که:

- الف- متهم در جرایم موجب تعزیر در محل وقوع جرم، محاکمه و تبرئه نشده یا در صورت محکومیت، مجازات کلاً یا بعضاً درباره او اجراء نشده باشد.
- ب- رفتار ارتكابی در جرایم موجب تعزیر به موجب قانون جمهوری اسلامی ایران و قانون محل وقوع، جرم باشد.

ماده ۹- مرتکب جرایمی که به موجب قانون خاص یا عهدنامه‌ها و مقررات بین‌المللی در هر کشوری یافت شود در همان کشور محاکمه می‌شود، اگر در ایران یافت شود، طبق قوانین جزایی جمهوری اسلامی ایران محاکمه و مجازات می‌گردد.

فصل سوم: قلمرو اجرای قوانین جزایی در زمان

ماده ۱۰- در مقررات و نظامات دولتی مجازات و اقدام تأمینی و تربیتی

باید به موجب قانونی باشد که قبل از وقوع جرم مقرر شده است و مرتکب هیچ رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل را نمی‌توان به موجب قانون مؤخر به مجازات یا اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم کرد؛ لکن چنانچه پس از وقوع جرم، قانونی مبنی بر تخفیف یا عدم اجرای مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی یا از جهاتی مساعدتر به حال مرتکب وضع شود، نسبت به جرایم سابق بروضع آن قانون تا صدور حکم قطعی، مؤثر است. هرگاه به موجب قانون سابق، حکم قطعی لازم الاجراء صادر شده باشد به ترتیب زیر عمل می‌شود:

الف- اگر رفتاری که در گذشته جرم بوده است به موجب قانون لاحق جرم شناخته نشود، حکم قطعی اجراء نمی‌شود؛ و اگر در جریان اجراء باشد اجرای آن موقوف می‌شود. در این موارد و همچنین در موردی که حکم قبلاً اجراء شده است، هیچ گونه اثر کیفی بر آن مترتب نیست.

ب- اگر مجازات جرمی به موجب قانون لاحق، تخفیف یابد، قاضی اجرای احکام موظف است قبل از شروع به اجراء یا در حین اجراء از دادگاه صادرکننده حکم قطعی، اصلاح آن را طبق قانون جدید تقاضا کند. محکوم نیز می‌تواند از دادگاه صادرکننده حکم، تخفیف مجازات را تقاضا نماید. دادگاه صادرکننده حکم با لحاظ قانون لاحق، مجازات قبلی را تخفیف می‌دهد. مقررات این بند در مورد اقدام تأمینی و تربیتی که در مورد اطفال بزهکار اجراء می‌شود نیز جاری است. در این صورت ولی یا سرپرست وی نیز می‌تواند تخفیف اقدام تأمینی و تربیتی را تقاضا نماید.

تبصره- مقررات فوق در مورد قوانینی که برای مدت معین و یا موارد خاص وضع شده است، مگر به تصریح قانون لاحق، اعمال نمی‌شود.

ماده ۱۱- قوانین زیر نسبت به جرایم سابق بر وضع قانون، فوراً اجراء می‌شود:
الف- قوانین مربوط به تشکیلات قضائی و صلاحیت.
ب- قوانین مربوط به ادله اثبات دعوی تا پیش از اجرای حکم.
پ- قوانین مربوط به شیوه دادرسی.
ت- قوانین مربوط به مرور زمان.
تبصره- در صورتی که در مورد بند (ب) حکم قطعی صادر شده باشد، پرونده برای بررسی به دادگاه صادرکننده حکم قطعی ارسال می‌شود.

فصل چهارم: قانونی بودن جرایم، مجازات‌ها و دادرسی کیفری

ماده ۱۲- حکم به مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی و اجرای آنها باید از طریق دادگاه صالح، به موجب قانون و با رعایت شرایط و کیفیات مقرر در آن باشد.

ماده ۱۳- حکم به مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی و اجرای آنها حسب مورد نباید از میزان و کیفیتی که در قانون یا حکم دادگاه مشخص شده است تجاوز کند؛ و هرگونه صدمه و خسارتی که از این جهت حاصل شود، در صورتی که از روی عمد یا تقصیر باشد حسب مورد موجب مسؤولیت کیفری و مدنی است؛ و در غیر این صورت، خسارت از بیت المال جبران می‌شود.

بخش دوم: مجازات‌ها

فصل اول: مجازات‌های اصلی

ماده ۱۴- مجازات‌های مقرر در این قانون چهار قسم است:

الف- حد.

ب- قصاص.

پ- دیه.

ت- تعزیر.

تبصره- چنانچه رابطه علیت بین رفتار شخص حقوقی و خسارت وارد شده احراز شود دیه و خسارت، قابل مطالبه خواهد بود. اعمال مجازات تعزیری بر اشخاص حقوقی مطابق ماده (۲۰) خواهد بود.

ماده ۱۵- حد مجازاتی است که موجب، نوع، میزان و کیفیت اجرای آن در شرع مقدس، تعیین شده است.

ماده ۱۶- قصاص مجازات اصلی جنایات عمدی بر نفس، اعضاء و منافع است، که به شرح مندرج در کتاب سوم این قانون اعمال می‌شود.

ماده ۱۷- دیه اعم از مقدر و غیرمقدر، مالی است که در شرع مقدس برای ایراد جنایت غیرعمدی بر نفس، اعضاء و منافع و یا جنایت عمدی در مواردی که به هر جهتی قصاص ندارد، به موجب قانون مقرر می‌شود.

ماده ۱۸- تعزیر مجازاتی است که مشمول عنوان حد، قصاص یا دیه نیست و به موجب قانون در موارد ارتکاب محرمات شرعی یا نقض مقررات حکومتی تعیین و اعمال می‌گردد. نوع، مقدار، کیفیت اجراء و مقررات مربوط به تخفیف، تعلیق، سقوط و سایر احکام تعزیر به موجب قانون تعیین می‌شود. دادگاه در صدور حکم تعزیری، با رعایت مقررات قانونی، موارد زیر را مورد توجه قرار می‌دهد:

الف- انگیزه مرتکب و وضعیت ذهنی و روانی وی حین ارتکاب جرم.

ب- شیوه ارتکاب جرم، گستره نقض وظیفه و نتایج زبان بار آن.

پ- اقدامات مرتکب پس از ارتکاب جرم.
ت- سوابق و وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی مرتکب و تأثیر تعزیر بر وی.

ماده ۱۹- مجازات‌های تعزیری به هشت درجه تقسیم می‌شود:

درجه ۱

- حبس بیش از بیست و پنج سال.
- جزای نقدی بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.
- مصادره کل اموال.
- انحلال شخص حقوقی.

درجه ۲

- حبس بیش از پانزده تا بیست و پنج سال.
- جزای نقدی بیش از پانصد و پنجاه میلیون (۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

درجه ۳

- حبس بیش از ده تا پانزده سال.
- جزای نقدی بیش از سیصد و شصت میلیون (۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پانصد و پنجاه میلیون (۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

درجه ۴

- حبس بیش از پنج تا ده سال.
- جزای نقدی بیش از یکصد و هشتاد میلیون (۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا سیصد و شصت میلیون (۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

- انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی.

درجه ۵

- حبس بیش از دو تا پنج سال.

- جزای نقدی بیش از هشتاد میلیون (۸۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یکصد و هشتاد میلیون (۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

- محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از پنج تا پانزده سال.

- ممنوعیت دائم از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی برای اشخاص حقوقی.

- ممنوعیت دائم از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی.

درجه ۶

- حبس بیش از شش ماه تا دو سال.

- جزای نقدی بیش از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا هشتاد میلیون (۸۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال:

- شلاق ازیسی و یک تا هفتاد و چهار ضربه و تا نود و نه ضربه در جرایم منافی عفت.

- محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از شش ماه تا پنج سال.

- انتشار حکم قطعی در رسانه ها.

- ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال.

- ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال.

- ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری توسط اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال.

درجه ۷

- حبس از نود و یک روز تا شش ماه.

- جزای نقدی بیش از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

- شلاق از یازده تا سی ضربه.

- محرومیت از حقوق اجتماعی تا شش ماه.

درجه ۸

- حبس تا سه ماه.

- جزای نقدی تا ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

- شلاق تا ده ضربه.

تبصره ۱- موارد محرومیت از حقوق اجتماعی همان است که در مجازات‌های تبعی ذکر شده است.

تبصره ۲- مجازاتی که حداقل آن منطبق بر یکی از درجات فوق و حداکثر آن منطبق با درجه بالاتر باشد، از درجه بالاتر محسوب می‌شود.

تبصره ۳- در صورت تعدد مجازات‌ها، مجازات شدیدتر و در صورت عدم امکان تشخیص مجازات شدیدتر، مجازات حبس ملاک است. همچنین اگر مجازاتی با هیچ یک از بندهای هشت گانه این ماده مطابقت نداشته باشد مجازات درجه هفت محسوب می‌شود.

تبصره ۴- مقررات این ماده و تبصره‌های آن تنها جهت تعیین درجه

مجازات است و تأثیری در میزان حداقل و حداکثر مجازات‌های مقرر در قوانین جاری ندارد.

تبصره ۵- ضبط اشیاء و اموالی که در ارتکاب جرم به کار رفته یا مقصود از آن به کارگیری در ارتکاب جرم بوده است از شمول این ماده و بند (ب) ماده (۲۰) خارج و در مورد آنها برابر ماده (۲۱۵) این قانون عمل خواهد شد. در هر مورد که حکم به مصادره اموال صادر می‌شود، باید هزینه‌های متعارف زندگی محکوم و افراد تحت تکفل او مستثنی شود.

ماده ۲۰- در صورتی که شخص حقوقی براساس ماده (۱۴۳) این قانون مسؤول شناخته شود، با توجه به شدت جرم ارتكابی و نتایج زیان بار آن، به یک تا دو مورد از موارد زیر محکوم می‌شود؛ این امر مانع از مجازات شخص حقیقی نیست:

الف- انحلال شخص حقوقی.

ب- مصادره کل اموال.

پ- ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی به طور دائم یا حداکثر برای مدت پنج سال.

ت- ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه به طور دائم یا حداکثر برای مدت پنج سال.

ث- ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری حداکثر برای مدت پنج سال.
ج- جزای نقدی.

چ- انتشار حکم محکومیت به وسیله رسانه‌ها.

تبصره- مجازات موضوع این ماده، در مورد اشخاص حقوقی دولتی و یا